

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

בפני כבוד השופט חננאל שרעבי

המבקש פלוני
ע"י ב"כ עו"ד עמוס צדיקה

נגד

המשיבה פלונית
ע"י ב"כ עו"ד שלומי נעמן

בענין הקטינה קטינה ילידת 2007

פסק דין

1. עסקינן בבקשת רשות ערעור על החלטתו של בית משפט לענייני משפחה בקריות (כב' השופט ניר זיתוני) מיום 10.2.20 בתלה"מ 8459-06-18 (להלן: "**ההחלטה קמא**").
2. במסגרת ההחלטה קמא לא הורה בית משפט קמא כי זמני השהות של הקטינה עם המבקש יכללו גם לינה, והרחבתם לימי חגים וחופשות.
3. לגבי תוכן ההחלטה קמא נרחיב להלן.

רקע וההחלטה קמא

2. המבקש (להלן: "**האב**") והמשיבה (להלן: "**האם**") יהודים אשר נישאו זה לזו כדמו"י ביום 22.9.2005 ונפרדו בחודש אוגוסט שנת 2009. ביום 22.2.2011 ניתן פסק דין בענייני המזונות, משמורת הקטינה ורכוש הצדדים. הצדדים התגרשו כדין בבית הדין הרבני.
3. מנישואי הצדדים נולדה הקטינה, כבת 12 שנים וחצי. היא מצויה במשמורת האם ומתקיימים זמני שהות בינה לבין האב כפי שיפורט להלן.
4. האב טוען כי האם מונעת תדיר את מפגשי האב עם הקטינה, וכן מנצלת את היותה ההורה המשמורן להתעמר באב ולהקשות עליו ביחסיו עם הקטינה.
- התיק קמא נפתח על ידי האב ביום 5/6/18, ובמסגרתו התבקש בימ"ש קמא להורות על העברת משמורת הקטינה מידי האם לידי האב, להסמיק את המתאמת ההורית מזל דהן לפקח על זמני השהות ולקבוע אותם, להטיל קנס בגין כל הפרה של זמני שהות, למנות את ד"ר ענבל בר-און כמומחית מטעם ביהמ"ש לבחינת מצב הקטינה, ולהפנות את הקטינה לטיפול רגשי שעלותו תופחת מהמזונות.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

5. בכתב ההגנה שהגישה טענה האם כי האב לא מקיים את הסדרי השהייה שנקבעו בהסכמה בתיק י"ס.
6. בדיון קמא מיום 4.7.18 הושגה הסכמה לפנות למומחה רפי בילר (להלן: "המומחה בילר"). הובהר כי הקטינה לא מוכנה לקיים את זמני השהות כפי שנקבעו בפסה"ד ויש נסיגה ביחסים בין הקטינה לבין האב. האפוסטרופוס לדין התרשמה כי הקטינה מצויה בקונפליקט נאמנויות ופועלת בהתאם להנחיות האם והסבתא. הוצע לכבד את רצונה של הקטינה לגבי זמני שהות מצומצמים בימי ב' ומשם להתקדם. עוד הוצע שלא לכפות על הקטינה לנסוע עם האב לחו"ל. ב"כ האב ציינה כי האב מבין שצריך סבלנות טיפול. ביהמ"ש קבע זמני שהות לפי המלצת האפוסטרופוס לדין, הורה על טיפול רגשי לקטינה, ואסר להקליט את הקטינה ולערב אותה בהליכים המשפטיים.
7. ביום 30.12.18 הגיש המומחה בילר דו"ח מפורט הכולל התייחסות חיובית בעיקרה להתנהלות האב וביקורת על התנהלות האם. המומחה המליץ להרחיב את המפגשים סביב אימוני השחייה של הקטינה, כך שיתקיימו פעמיים בשבוע, מ-15:15 עד 20:30, להרחיב את המפגשים בסוף שבוע כך שיכללו לינה בבית האב (לסירוגין), ולהוסיף מפגשים במחצית החופשות והחגים.
8. האם התנגדה לאמור בדו"ח המומחה בילר באמרה כי אין לשנות את מתכונת זמני השהות הקיימת שפועלת היטב. הקטינה מטופלת בריטלין ומשולבת היטב בכיתה. הקטינה שחינית מוכשרת ולכן אין פגם באימונים הרבים שמשקפים את רצונה. לאור העמדה השלילית, אין לאם אמון במומחה בילר כמטפל.
9. בדיון בבימ"ש קמא ביום 21.1.19 הוחלט על הרחבה הדרגתית של המפגשים ע"י הוספת מפגש ביום ה' בסוף שבוע בו הקטינה שוהה עם האם, מהשעה 18:30 עד שעה 20:30 ועל הוספת לינה בימי ו' בסוף שבוע בו הקטינה שוהה עם האב (זאת בנוסף למפגשים בימי ב' משעה 18:30 עד 20:00). בהמשך לדיווחי המומחה בילר כי האם מערימה קשיים ומחבלת בקביעת סדרי המפגשים הטיפולים, נקבע כי ככל שהאם לא תפעל בהתאם להנחיות המומחה בילר ללא הצדקה עניינית, יהיה עליה לשלם לאב 300 ₪ בגין כל הפרה.
10. ביום 11.4.19 ולאחר הגשת תגובות הצדדים, ניתנה החלטת ביהמ"ש קמא בבקשת האב מיום 17.3.19, בדבר קיומן של הפרות בזמני השהות ובקשה להפעלת סנקציות על האם – או להעביר משמורת הקטינה באופן זמני לאב. בהחלטתו אימץ ביהמ"ש קמא חלק מהמלצות המומחה בילר והותיר את ההכרעה בנוגע להמלצות נוספות עד לאחר הדיון שהיה קבוע ליום 06.05.19.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

11. ביום 06.05.19 התקיים דיון בבימ"ש קמא. האפוטרופא לדין ציינה כי היא מודאגת מהקשרים החברתיים של הקטינה והמליצה לצדדים לפעול בהתאם להנחיות המומחה. האם ביקשה לא ללחוץ על הקטינה, אשר מסרבת לישון אצל האב, וביקשה כי הקטינה תישמע על ידי בית המשפט קמא והסכימה כי האב יביא את הקטינה לשמיעה. האב ציין חמישה מקרים ספציפיים של הפרות של זמני השהות. ב"כ האם ציין כי היו שלוש לינות של הקטינה בבית האב בעקבות החלטת בית המשפט ולאחר מכן הקטינה הפסיקה את הלילה בבית האב. בגמר הדיון החליט השופט קמא על שמיעת הקטינה, וכן עיכב ההחלטות בעניין סנקציות על הפרות עבר ושקילת הרחבת המפגשים, עד לאחר שמיעת הקטינה.
12. ביום 19.05.2019, הגיש המומחה בילר לבימ"ש קמא עדכון חסוי וביקש כי יוותר חסוי ויוצג רק לשופט קמא. בימ"ש קמא נעתר לבקשתו חרף התנגדות האם.
13. ביום 29.05.2019, נשמעה הקטינה בלשכת המותב קמא, בנוכחות עו"ס יח"ס. תוכן המפגש נותר חסוי למעט בקשת הקטינה כי אביה ימנע מלהקליטה (איסור זה נקבע כבר בהחלטת בימ"ש קמא מיום 4.7.18).
14. בהחלטה מיום 23.10.19 דחה בית משפט קמא את בקשת האם לביטול הטיפול הטיפולים הדיאדיים של הקטינה והאב אצל המומחה בילר.
15. בשיבת יום 6.11.19 התקיים דיון במעמד הצדדים בה נטען כלפי האם כי פועלת לסיכול זמני השהות כפי שנקבעו בהחלטת יום 21.1.19, ובית משפט קמא בהחלטתו מאותו יום הדגיש כי כל נסיגה מההחלטה כאמור תגרור אחריה הפעלת סנקציות שנקבעו באותה החלטה.
16. בעקבות ההחלטה מיום 6.11.19 ולנוכח בלבול שנוצר (כך לגרסת המבקש בסעיף 22 לבקשה הנדונה) הגיש המבקש ביום 21.11.19 בקשה להבהרת ההחלטה מיום 6.11.19. בעקבות בקשה זאת ניתנה החלטת יום 15.12.19 בה בית המשפט קבע כדלקמן:
- 23 **"לא מצאתי בתשובה לתגובה כל מענה ענייני לטענה בס' 4 של**
24 **התגובה לפיה מזה שנה וחצי האב מחזיר את [הקטינה] בימי ו' בשעה**
25 **20:00 לבית האב ולוקח את [הקטינה] בימי שבת מבית האם בשעה**
26 **11:00. על כן, ההחלטה מיום 6.11.19 אינה טעונה הבהרה, למרות**
27 **שלא נאמרו בה דברים מפורשים לענין שעת האיסוף וההחזרה ונטל**
28 **ההסעות ביום שבת... נעשה שימוש לרעה בבקשת ההבהרה ע"י**
29 **ניסיון לשנות החלטה מפורשת בכל הנוגע לאי קיום זמני שהות**
30 **פסוקים באופן זמני באישור בית המשפט. דברים מפורשים בענין זה**

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

נכתבו בס' 5 של החלטתי מיום 6.11.19 (ציטוט מסעיפים 6-7

להחלטה קמא מיום 15.12.19).

היינו – השמטת לינת הקטינה בבית האב כפי שנקבעה בהחלטת יום 21.1.19.

17. ציין האב בבקשתו כי החלטת בית המשפט מיום 15.12.19 יש בה בכדי ליתן "הכשר" להפרותיה של האם את החלטת בית המשפט מיום 21.1.19 בדבר לינת הקטינה בימי שישי בבית האב.

18. עובר למתן ההחלטה קמא עמדו בפני בית משפט קמא המלצות המומחה בילר והאפוטרופא לדין (חוות דעת המומחה בילר מתאריכים 11.9.19 ו-29.12.19, והודעת האפוטרופא לדין לבית המשפט קמא מתאריך 19.1.20) להרחיב את זמני השהות שבין הקטינה לאב (ולא לצמצמם) בכדי להעניק מספיק זמן לקטינה ביחד עם אביה בכדי לבנות מערכת רחבה של קשר הורי.

19. ביום 10.2.20 ניתנה ההחלטה קמא בסוף דיון שהתקיים בתיק קמא בנוכחות הצדדים, במסגרתה ציין בית המשפט כדלקמן:

"...המומחה מר בילר וגם האפוטרופא לדין ממליצים לחזור לאלתר לזמני השהות שנפסקו בעבר והן אף זמני השהות המקובלים של כל סוף שבוע שני עם לינה וחלוקת חגים וחופשות שווה. ביהמ"ש בהחלט מבין את התסכול של האב מכך לא ניתנו החלטות בעניין זה ואף ציפה כי ריבוי הליכי הטיפול ומעורבות אנשי המקצוע תוביל את [הקטינה] לרצות להרחיב את זמני השהות מעבר למה שנקבע עד כה. עם זאת, לא אוכל להתעלם מהעובדה כי האם פועלת לקבלת טיפול אצל פסיכולוגית והדרכת הורים, כאשר דיווח בעניין זה הוגש לביהמ"ש ע"י דוקטור דגני לרבות תדירות מפגשים של פעם בשבוע.

כמו כן, לא אוכל להתעלם מעמדת הקטינה לעניין זה המבקשת כי הרחבה ככל שתהיה תיתן משקל רב לקצב שלה ולרצון שלה. יוזכר כי מדובר בקטינה ילידת 2007 שנשמעה בלשכת השופט ביום 29.05.19...

אשר על כן, הצדדים ימשיכו בהליכי הטיפול הקיימים. ככל שהמומחים כולם (מר בילר, דר' ודגני, גב' בן שושן, האפוטרופא לדין) סבורים כי יש תועלת בשיח ביניהם, ביהמ"ש רואה שיח שכזה בברכה ומעודד אותו הגם שביהמ"ש לא מוצא לנכון לכפות על מומחים שלא כולם מונו על ידו, לשוחח זה עם זה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

לעניין זה, אני סבור כי יש מקום לסמוך על שיקול דעתם של המומחים...

למען הסר ספק, יובהר כי זמני השהות שהתקיימו ערב הדיון ימשיכו להתקיים גם לאחריו בכפוף לתיקונים שנעשו במסגרת החלטה זו.

ביהמ"ש קורא לצדדים ולמומחים לעשות כל שביכולתם כדי להגיע להרחבה של זמני השהות, במידת האפשר בתיאום עם הקטינה, ובהתחשב בלוח הזמנים הצפוף של הקטינה כולל פרט למחויבות בביה"ס גם אימונים ותחרויות שחייה.

למען הסר ספק, ככל שמי מהצדדים סבור כי התיק בשל לקביעת ישיבת הוכחות, או כי יש בקיומה של ישיבה שכזו כדי לקיים את המטרות שלשמן הוגשה התביעה, יוכל כל אחד מהצדדים לפנות לבימ"ש בעניין זה בצירוף רשימת מועדים הנוחים לכל הנוגעים בדבר לאחר שפנה בעניין זה לכל הנוגעים בדבר ונתן להם שהות מספקת של 7 ימים כדי להגיב למועדים המוצעים... (ציטוטים מההחלטה קמא).

20. לסיכום, השופט קמא בהחלטה קמא, השאיר את החלטתו מיום 6.11.19 (כפי שהובהרה בהחלטתו מיום 15.12.19) על כנה (בשינויים קלים). היינו – השמטת לינת הקטינה בבית האב בימי שישי. על כך, ועל אי הרחבת זמני השהות לימי חופשה וחגים (מחצית) הוגשה בקשת רשות זאת.

תמצית טענות המבקש בבקשת רשות הערעור

21. טוען המבקש כי בית משפט קמא טעה בהחלטה קמא בנקודות הבאות:

א. ההחלטה קמא עומדת בסתירה להחלטות קודמות של בית משפט קמא, שראשיתן בהחלטה מיום 21.1.19 בדבר הרחבת זמני השהות בין הקטינה לאב.

ב. ההחלטה קמא מנוגדת להמלצות המומחה בילר והאפוסטרופא לדין ללא נימוקים.

ג. ההחלטה קמא, המאשרת למעשה נסיגה בזמני השהות, מהווה הרשאה לניכור הורי.

ד. נימוקיו של בית משפט להחלטה קמא (קבלת טיפול פסיכולוגי על ידי האם והדרכה הורית ועמדת/רצון הקטינה) אינם תומכים במסקנת ההחלטה קמא. ככל שהאם מקבלת טיפול פסיכולוגי כאמור והדרכת הורים אין בכך בכדי לצמצם את זמני השהות בין האב לקטינה אלא ההיפך. באשר לרצון הקטינה – אין לייחס לרצון

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

של קטין המצוי במצב של ניכור הורי משקל רב, שכן מדובר ב"רצון" שהינו פרי
קונפליקט הנאמנויות בו מצוי הקטין.

תגובת המשיבה לבקשת רשות הערעור

22. ביקשתי וקיבלתי את תגובת המשיבה לבקשת רשות הערעור, שתמציתה כדלקמן:

א. עסקינן בהחלטת ביניים שהדרך הנכונה להשיג עליה היא במסגרת פסק הדין ולא
במהלך ההליך.

ב. המבקש לא מיצה את כל ההליכים שעמדו בפניו טרם הגשת בקשת רשות ערעור,
כפי שאף עמד עליהם השופט קמא בהחלטה קמא, והם:

מפגש בין המומחים והאפוטרופא לדין בכדי למצוא פתרון לסוגיית זמני השהות;
בקשה לקביעת התיק קמא להוכחות.

ג. המבקש בבקשתו מעונין כי ערכאת הערעור תתערב בסוגיה הנתונה לשיקול דעתו
של בית משפט קמא, ובכך להשיג את הסעד הסופי אותו רוצה להשיג בתובענה
קמא.

ד. לבית משפט קמא שיקול דעת שלא לקבל את המלצת המומחים שמינה, וכך נהג
במקרה דנן. במיוחד כשעסקינן בחוות דעת ראשונית ולא סופית, המומחה לא
נחקר עליה ולא התקיים הליך הוכחות.

ה. בית משפט קמא קיבל החלטתו על בסיס המצב הקיים, תוך שהוא מתחשב ברצון
הקטינה להימנע מלינה בבית האב.

ו. במקרה דנן אין עסקינן במצב של ניכור הורי. הקטינה נפגשת עם האב באופן רציף
בהתאם לזמני השהות שנקבעו, ללא לינה בבית האב, באופן שמשקף את רצון
הקטינה.

ז. עצם נקיטת הליך ערעורי זה במטרה לכפות לינת הקטינה בבית האב מכח החלטה
שיפוטית ובניגוד לרצונה, תטרפד למעשה את טיב הקשר שבין הקטינה לאב.

דיון והכרעה

23. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור על נספחיה, בתשובת המשיבים ובתיק קמא, החלטתי

ליתן רשות ערעור מכוח סמכותי על פי סעיף 410 לתקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד-

1984, לדון בבקשה כבערעור ולקבל הערעור באופן שאבהיר ואורה להלן.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

24. שוכנעתי כי השופט קמא סטה כבר בהחלטה מיום 6.11.19 כפי שהובהרה בהחלטה מיום 15.12.19, וכך בהחלטה קמא, מהחלטתו המפורטת והמנומקת מיום 21.1.19, עליה לא הוגשה בקשת רשות ערעור והיא בגדר החלטה חלוטה, שעיקריה כדלקמן:

"לאחר ששקלתי טענות הצדדים ובחנתי בקפידה את כל המסמכים בתיק זה ובתיקים הקשורים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש לאמץ באופן חלקי את המלצות המומחה בילר מהטעמים שיפורטו להלן.

...ראשית, מומחה הוא ידו הארוכה של ביהמ"ש. כל עוד לא התקיימו מקרים יוצאי דופן בהם נמצא פגם במומחיות או בהתנהלותו של המומחה, יש מקום לאמץ את המלצות המומחה וליתן להם תוקף של החלטה. מר בילר אינו הגורם הראשון במסכת הארוכה שבין הצדדים שיש לאם טענות כלפיו. בשלב זה, לא מצאתי הצדקה לאפשר לאם להחליף את המומחה. על בעיות של תחושת חוסר אמון בין מומחה ובין מטפל לבין מטופל, אפשר וצריך לדבר בחדר הטיפול. ראוי להדגיש כי בדיווח המפורט של המומחה, אפשר למצוא אמירות חיוביות ביחס לאם, דוגמת האמירה אליה הפניתי קודם לכן, בפרק הסיכום.

...שנית, בתיקי משמורת וזמני שהות יש חשיבות רבה לזמן ילד. הצדדים מתנהלים בהליכים משפטיים מיום 16/12/09 ועד היום. מדובר בקטינה ילידת 2007. לטעמי, השלב בו אנו מצויים כעת הוא שלב קריטי בו מתקיים קשר מצומצם משמעותית לעומת זמני השהות הפסוקים בין האב ובין הקטינה. על בסיס חוות הדעת של כל המומחים, אם לא יורחב הקשר, עלול להיגרם נזק לקטינה.

...עוד אני סבור כי יש הצדקה לבצע הרחבה הדרגתית של זמני השהות כדי להקל על כל הנוגעים בדבר להסתגל לשינוי ולצמוח ממנו לקראת הרחבה נוספת של זמני השהות בעתיד.

...אני מרחיב בשלב זה את זמני השהות של הקטינה עם האב כך שהחל משבוע זה, בשבוע שבו הקטינה שוהה עם האם בסוף השבוע, תשהה הקטינה עם האב גם ביום ה' מגמר אימוני השחיה בשעה 18.30 ועד השעה 20.30. האב יחזיר את הקטינה לבית האם.

כמו כן אני מורה כי מפגש סוף השבוע של האב עם הקטינה יכלול גם לינה ביום שישי. האב יאסוף את הקטינה לאחר אימון השחיה ביום

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

1 ו' ויחזיר את הקטינה לבית האם במוצ"ש בשעה הקיימת, שעה
2 20.00.

3 ככל שבאותה שבת תהיה לקטינה פעילות שקשורה לשחיה, האב
4 מחויב כמובן לקחת את הקטינה לתחרות או לפעילות האחרת
5 הקשורה לשחיה" (ציטוטים נבחרים מההחלטה קמא מיום 21.1.19).

6 25. כאמור עסקינן בהחלטה מפורטת ומנומקת המתבססת על חוות דעתו של המומחה בילר
7 מטעם בית המשפט ועמדת האפוטרופא לדין. תוך הדגשה כי יש חשיבות להרחבת זמני
8 השהות בין הקטינה לאב כבר בשלב הזה, אותו הגדיר השופט קמא כ"שלב קריטי", שאם
9 לא כן עלול להיגרם נזק לקטינה.

10 26. היה וייטען כי בהחלטה מיום 21.1.19 התעלם בית משפט קמא מרצון או עמדת הקטינה
11 הרי בהחלטתו מיום 30.5.19, לאחר שיחה עם הקטינה ביום 29.5.19, ציין בית משפט קמא
12 כִּי:

13 "לאחר שמיעת הקטינה הגעתי לכלל מסקנה כי יש הצדקה ליישם
14 החלטה קודמת מיום 21.01.2019...שמיעת הקטינה הובילה אותי
15 למסקנה כי אין הצדקה שלא לאמץ את ההתרשמות של המומחה
16 והאפוטרופוס לדין, בכל הנוגע למידת ההשפעה של האם על
17 הקטינה. הקשר המיוחד בין האם לבין הקטינה, מסייע לקטינה
18 לנהל אורח חיים ספורטיבי ולהגיע להישגים מעולים, הן במסגרת
19 הלימודים והן במסגרת השחייה, חרף הקשיים עמם מתמודדת
20 הקטינה בצל הסכסוך שלא נגמר בין הוריה. כמו המומחה, שוכנעתי
21 כי לאם יש השפעה רבה על הקטינה, מעבר להשפעה שאמורה להיות
22 לכל הורה משמורן על ילדיו. נוכח מסקנה זו, ישנה הצדקה מלאה
23 לדרוש מהאם לעשות שימוש בהשפעתה זו כדי לשכנע את הקטינה
24 לקיים את זמני השהות הפסוקים במלואם, גם כאשר הקטינה
25 מתנגדת ללינה באופן נחרץ. שמעתי את ההסברים של הקטינה
26 להתנגדותה זו ולא מצאתי כי יש בהם כדי להצדיק באופן אובייקטיבי
27 את סירובה של הקטינה לישון בבית האב. זמני השהות הקיימים
28 נקבעו בהתחשב בלוח הזמנים הצפוף של הקטינה כולל לימודים,
29 אימוני שחייה 6 ימים בשבוע, רכיבה על אופניים וריצה".

30 היינו – גם לאחר שמיעת הקטינה שוכנע השופט קמא כי יש הצדקה למלא אחר החלטת
31 זמני השהות מיום 21.1.19, הכוללים לינת הקטינה בבית האב בימי שישי בערב.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

- 1 בהתאם להחלטה מיום 21.1.19 התקיימו, כך לגרסת האב שלא נסתרה, שלוש לינות של
2 הקטינה בביתו, אך הם נפסקו, תוך שהאב מתריע על הפסקתם, ותולה הסיבה לכך באם.
3 יצויין כי בהחלטתו מיום 30.5.19 ציין השופט קמא, כי בשלב זה החליט לא להרחיב את
4 זמני השהות מעבר להרחבה שנעשתה בהחלטתו מיום 21.1.19.
- 5 27. בהינתן כל אלה תמוה מדוע שינה השופט קמא את החלטתו מיום 21.1.19 בהחלטתו מיום
6 6.11.19, כפי שהובהרה בהחלטה מיום 15.12.19, ובהחלטה קמא, תוך גריעת לינת הקטינה
7 בימי שישי בבית האב, הגם שלא היה כל שינוי בהמלצות המומחה בילר והאופטרופא לדין.
8 ההיפך – הן המומחה בילר והן האופטרופא לדין דבקו בעמדתם בדבר הצורך בהרחבת זמני
9 השהות בין הקטינה לאב ולא צמצומם (חוות דעת המומחה בילר מתאריכים 11.9.19 ו-
10 29.12.19, והודעת האופטרופא לדין לבית המשפט קמא מתאריך 19.1.20).
- 11 28. תמיהה זאת גוברת לנוכח העובדה כי השופט קמא ידע על טענת האב כי האם מפירה את
12 זמני השהות הפסוקים ומשפיעה על הקטינה שלא לטובת חיזוק הקשר עימו (דוגמת לינת
13 הלילה בביתו). זאת כעולה מהחלטתו מיום 30.5.19 בה אימץ את מסקנות המומחה בילר
14 והאופטרופא לדין כי (בלשונו של המומחה בילר בחוות דעתו מיום 29.12.19):
- 15 **"רוב חייה של [הקטינה] עוברים עליה באזור שלא רק אינו תומך**
16 **בקשר הדוק ומותאם בינה לבין האב אלא אף מחבל בו בדרכים**
17 **סמויות רבות".**
- 18 (באותה החלטה מיום 30.5.19 אף הטיל השופט קמא סנקציה כספית על האם, שבוטלה
19 בפסק דין שניתן על ידי ביום 16.8.19 ברמ"ש 19-06-65705).
- 20 29. את ההחלטה קמא נימק השופט קמא בסעיף 3 להחלטה במילים הבאות:
- 21 **"...המומחה מר בילר וגם האפוט' לדין ממליצים לחזור לאלתר לזמני**
22 **השהות שנפסקו בעבר והן אף זמני השהות המקובלים של כל סוף**
23 **שבוע שני עם לינה וחלוקת חגים וחופשות שווה. ביהמ"ש בהחלט**
24 **מבין את התסכול של האב מכך לא ניתנו החלטות בעניין זה ואף ציפה**
25 **כי ריבוי הליכי הטיפול ומעורבות אנשי המקצוע תוביל את [הקטינה]**
26 **לרצות להרחיב את זמני השהות מעבר למה שנקבע עד כה. עם זאת,**
27 **לא אוכל להתעלם מהעובדה כי האם פועלת לקבלת טיפול אצל**
28 **פסיכולוגית והדרכת הורים, כאשר דיווח בעניין זה הוגש לביהמ"ש**
29 **ע"י דוקטור דגני לרבות תדירות מפגשים של פעם בשבוע.**

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

1 כמו כן, לא אוכל להתעלם מעמדת הקטינה לעניין זה המבקשת כי
2 הרחבה ככל שתהיה תיתן משקל רב לקצב שלה ולרצון שלה. יוזכר כי
3 מדובר בקטינה ילידת 2007 שנשמעה בלשכת השופט ביום
4 29.05.19..."

5 היינו שני נימוקים :

6 הראשון - האם פועלת לקבלת טיפול אצל פסיכולוגית והדרכת הורים ;

7 השני - עמדת הקטינה כפי שהובעה בפגישה שקיים עימה השופט קמא ביום 29.5.19.

8 לגבי שני נימוקים אלה טען המבקש בבקשתו (ראו סעיף 21(ד) לעיל) כי אינם תומכים
9 במסקנת ההחלטה קמא בדבר צמצום זמני השהות שנקבעו בהחלטה מיום 21.1.19. ככל
10 שהאם מקבלת טיפול פסיכולוגי כאמור והדרכת הורים אין בכך בכדי לצמצם את זמני
11 השהות בין האב לקטינה אלא ההיפך. באשר לרצון הקטינה - אין לייחס לרצון של קטין
12 המצוי במצב של ניכור הורי משקל רב, שכן מדובר ב"רצון" שהינו פרי קונפליקט הנאמנויות
13 בו מצוי הקטין, כפי שאף ציינו המומחה בילר והאפוטרופא לדין.

14 **שוכנעתי מטענה זאת של המבקש על שני מרכיביה.** 30.

15 באשר לנימוק הראשון - לא ירדתי לסוף דעתו של השופט קמא. מה הקשר בין הטיפול
16 הפסיכולוגי והדרכת ההורים שמקבלת האם לבין צמצום זמני השהות. בנדון סתם השופט
17 קמא ולא פירט.

18 באשר לנימוק השני - הרי השופט קמא ציין בהחלטתו מיום 30.5.19, שניתנה יום לאחר
19 הפגישה עם הקטינה, כי "שמעתי את ההסברים של הקטינה להתנגדותה זו ולא מצאתי
20 כי יש בהם כדי להצדיק באופן אובייקטיבי את סירובה של הקטינה לישון בבית האב".

21 לא זו אף זו, השופט קמא הביע דעתו בהחלטה מיום 23.10.19 (הנוגעת לדחיית בקשת האם
22 להפסיק את הטיפולים הדיאדיים בין הקטינה לאב אצל המומחה בילר) כי יש להתחשב
23 ברצון הקטין במידה מוגבלת, ולהתעלם ממנה ככל שאינה משרתת את טובתו. וזאת לשונו :

24 "לגבי הפסקת הטיפולים הדיאדיים, חבל שלא ניתנה התייחסות
25 לפסיקה הרלוונטית שנזכרה בתגובה. הפסיקה קובעת כי רצון
26 הקטינה הוא חשוב אך אינו מכריע. ככלל ההורים כאפוטר' טבעיים
27 מחליטים עבור הקטינה שורה של החלטות. לדוגמא, גם אם הקטינה
28 לא רוצה ללכת לבית"ס, ההורים אחראים לכך שהיא תלך לבית"ס
29 גם נגד רצונה. כאשר ההורים לא מצליחים להגיע להסכמה בנוגע
30 לקטינה, נאלץ ביהמ"ש להתערב ולקבוע הוראות אשר להבנתו של

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

ביהמ"ש משרתות את טובת הקטינה. כך נקבע בתיק זה כי על הקטינה להשתתף במפגשים דיאדיים עם אביה אצל המומחה. נוכח דיווחי המומחה בדבר חשיבות המפגשים, הפירוט שניתן והדוגמאות, אין כל הצדקה שלא לקבל את דברי המומחה בדבר החשיבות של המשך המפגשים הדיאדיים. ראוי לציון מיוחד אמירת המומחה עליה חזר גם האב לפיה הקטינה תודרכה לגבי תוכן המפגשים ולכן ידעה לומר למומחה כי תוכל להגיע למפגשים דיאדיים אצל המומחה רק בימי חמישי בהם ידוע לצדדים (טענת המומחה בעניין זה לא נסתרה) כי המומחה אינו עובד (ציטוט מההחלטה מיום 23.10.19).

עמדה זאת של השופט קמא גם עולה בקנה אחד עם עמדת הפסיקה הקובעת כי יש ליתן משקל לרצון הילד בין יתר השיקולים שיש לשקול עת באים לפסוק בשאלת זמני השהות, אך אין להעניק לרצונו של הקטין כח לא מידתי להכרעה בשאלה זאת. לעיתים טובת הקטין אינה היעדרות לרצונו בכל מצב ובכל גיל.

ראו לענין זה:

בע"מ 9773/16 פלונית נ' פלוני (11.6.17);

רמ"ש (חי') 22794-06-17 פלוני נ' פלונית (16.6.17).

יותר מזה, משקל רב יותר ניתן לעמדתו של קטין כאשר הוא מסוגל לגבש ולבטא את רצונו בצורה עצמאית ומושכלת.

ראו לענין זה:

בע"מ 27/06 פלוני נ' פלוני (1.5.06);

רמ"ש (חי') פלונית נ' אלמוני (24.11.16).

במקרה דנן המומחה בילר, האפוטרופא לדין ואף בית משפט קמא (ראו דבריי בסעיף 26 לעיל וההחלטות מיום 30.5.19 ו-23.10.19, שאוזכרו לעיל) שוכנעו כי חלק מהתנהגות הקטינה, כמו גם הבעת עמדתה, הושפעו שלא לטובת חיזוק הקשר עם האב, על ידי האם. מכאן שלא ניתן לייחס לרצונה בדבר אי-לינה בבית האב משקל גבוה, שכן לכאורה אין מדובר באמת ברצון עצמאי שלה, אלא היא מושפעת מרצונה של אימה בנדון.

מעל הכל – שוכנעתי כי המשך הרחבת הקשר בין הקטינה לאב, הכוללים לינה בבית האב, פועל לטובת הקטינה בחיזוק הקשר עם האב.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

1 עמד על כך המומחה בחוות דעתו מתאריכים 11.9.19 ו-29.12.19.

2 לשם ההמחשה נצטט מדברי המומחה בילר בחוות דעתו מיום 29.12.19, שניתנה כחודש
3 וחצי לפני ההחלטה קמא:

4 "אציין שהעברתי ... בעבר את הרציונל של המתווה הנהוג והנכון
5 במקרים של קונפליקטים גבוהים בין ההורים היוצרים בחירה של
6 ילדים מתוך מצוקה פנימית קשה לבחור להתנתק רגשית ופיזית
7 מאחד ההורים, כאשר הורה זה הוא הורה מותאם וראוי. אף
8 המלצתי... להרחיב את סדרי השהיה של הבת עם האב כך שיכללו
9 לינה בסופי שבוע. בסיטואציות אלו מופעל על הילד לחץ נפשי עז
10 הקורא לו לנאמנות להורה אחד ומשמעות נאמנות זו היא קשר הדוק
11 באופן שאינו מותאם עם אחד ההורים וקשר רופף או ניתוק מההורה
12 השני. הדרך להביא לשינוי בקונפליקט הנאמנות של הילד היא לא
13 צמצום סדרי השהיה המקבעים את הדפוס המוכר והלא מותאם
14 להתפתחותו של הילד אלא הרחבתו. השארת המצב על כנו אינה
15 מעניקה מספיק זמן לאב ולבת במקרה זה לבנות מערכת רחבה של
16 קשר הורי. ככל שיש לילדים פחות זמן 'הורה' הם מסתגרים ואינם
17 מתאוששים מאחר והם אינם נדרשים להסתגלות והתאמה. כשזמן
18 ההורה-ילד ממושך ועקבי הם נאלצים להסתגל לזה ואכן עושים זאת
19 (טמפלר 2017).

20 כל מפגש בין הבת לאב מחזק את החוסן של ... (הקטינה דן – ח"ש)
21 בקשר בינה לבין אביה. אז, יש הנכחה של דמות התקשרות הורית
22 שמשמעותית מאוד לגבי הבת והתפתחותה הנוכחית והעתידית. רוב
23 חייה של [הקטינה] עוברים עליה באזור שלא רק אינו תומך בקשר
24 הדוק ומותאם בינה לבין האב אלא אף מחבל בו בדרכים סמויות רבות.
25 לכן חשוב שמשך הזמן שלה עם האב יגדל. התקשרות אינה קשורה
26 רק לאיכות אלא גם למשך הזמן של ההתקשרות. נוכחות הורית
27 מתמשכת, נרחבת ופעילה, יוצרת יצוגים מופנמים בקרב הילד
28 שמשמשים אותו לאורך כל חייו. אציין שבמקרה זה, האב כמה לקשר
29 נרחב עם בתו ואינו מוותר על קשר זה, למרות כל הקשיים
30 והמכשולים שניצבים בפניו לאורך השנים...

31 לסיכום: המלצותי...נשארות כבעבר, הרחבת סדרי השהיה כך
32 שיכללו לינה בסופי שבוע לסירוגין, מחצית מחגים וחופשות..."

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 22320-03-20 פלוני נ' פלונית

במצב דברים זה, משסטה השופט קמא מהמלצות המומחה בדבר הרחבת זמני השהות בין האב לקטינה כך שיכללו לינת הקטינה בביתו בסופי שבוע (לסירוגין), לאחר שכבר קיבלם בהחלטתו מיום 21.1.19, היה מצופה כי ינמק סטיה זאת בנימוקים כבדי משקל (מעבר לשני הנימוקים שציין בהחלטה קמא, שאינם משכנעים דיים, ועמדתי על כך לעיל).

אכן בית המשפט הוא הפוסק הקובע, והיעזרות בחוות דעת מומחה אין פירושה כי בית המשפט התפרק מסמכותו וחובתו להכריע בסוגיה שעל הפרק. יחד עם זאת, כאשר מדובר בחוות דעת מומחה בשאלות הנוגעות לטובת הילד, הכלל הוא כי יאמץ ביהמ"ש את המלצת המומחים שאותם מינה, אלא אם כן קיימים טעמים נכבדים ובעלי משקל ממשי, המצדיקים סטייה מאותה המלצה [בע"מ 4259/06 פלונית נ' היועמ"ש (13.7.06)].

במקרה דנן לצערי לא ראיתי נימוקים נכבדים ובעלי משקל ממשי לסטיה מהמלצות המומחה בילר, שאומצו על ידי האפוטרופא לדין. זאת במיוחד כשהשופט קמא בהחלטתו מיום 21.1.19 (כך גם בהחלטתו מיום 30.5.19) כבר אימץ המלצות אלה, למרות רצונה של הקטינה שלא ללון בביתו של האב בימי שישי, ובכלל.

31. די לי בכל האמור לעיל בכדי להורות על קבלת הערעור תוך הוראה כי זמני השהות שבין האב לקטינה יורחבו כבר בשלב זה, כך שיכללו לינה בבית אב בימי שישי לסירוגין, כפי שאף נקבע בהחלטה קמא מיום 21.1.19.

יחד עם זאת אתייחס בקצרה לטענות נוספות שעלו בטיעוני הצדדים בבקשה ובתגובה:

א. טענת המבקש כי סירובה של הקטינה ללון בביתו בימי שישי נובעת מניכור הורי – סבורני כי טענה זאת אינה מבוססת דיה. זאת לנוכח העובדה, שאף צויינה בתגובת המשיבה, כי זמני השהות שנקבעו על ידי בית המשפט בהחלטת יום 6.11.19 וההחלטה קמא מתקיימים כסדרם ואופן רציף. היינו אין נתק בין הקטינה לבין האב, על אף המחלוקת לגבי הלינה בסופי שבוע בבית האב.

ב. טענת המשיבה כי ההחלטה קמא היא בגדר החלטת ביניים שהדרך הנכונה להשיג עליה היא במסגרת פסק הדין ולא תוך כדי ניהול ההליך – שוכנעתי כי דין טענה זאת להידחות. אכן מלשונו של סעיף 52(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] התשמ"ד – 1984, עולה כי ככלל יידונו השגות הצדדים על "החלטות אחרות" (החלטות ביניים) של הערכאה הדיונית במסגרת הערעור על פסק הדין, אלא אם עלה בידי מבקש רשות הערעור, להראות כי דחיית הדיון בהשגה על ההחלטה לשלב הערעור על פסק הדין, עלולה להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים; עלולה לגרום לנזק של ממש, או עלולה להביא לקיומו של הליך מיותר או שגוי.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

1 במקרה דנן, ולנוכח עמדתו של המומחה בילר המצוטטת בסעיף 30 לעיל בדבר
2 הצורך המידי להרחיב את זמני השהות שבין האב לקטינה **כבר בשלב זה**, אחרת
3 עלול להיגרם נזק לקטינה וליחסי הקטינה עם אביה, סבורני כי היה מקום להגשת
4 בקשת רשות הערעור על ההחלטה קמא כבר בשלב זה של ההליך.

5 יותר מזה, השופט קמא בהחלטתו מיום 21.1.19 ציין את חשיבות הרחבת זמני
6 השהות בין הקטינה לבין אביה כבר בשלב זה אחרת יגרם נזק לקטינה. בלשונו :

7 **"לטעמי, השלב בו אנו מצויים כעת הוא שלב קריטי בו**
8 **מתקיים קשר מצומצם משמעותית לעומת זמני השהות**
9 **הפסוקים בין האב ובין הקטינה. על בסיס חוות הדעת של כל**
10 **המומחים, אם לא יורחב הקשר, עלול להיגרם נזק לקטינה".**

11 היינו העיתוי בהרחבת וביסוס הקשר בין ההורה לקטין חשובה, וככל שיהיה בגיל
12 צעיר יותר של הקטין כך ייטב. לכן לא רצוי היה להמתין בנקיטת הליך ערעורי על
13 ההחלטה קמא עד למתן פסק דין בתיק קמא, שסופו מי ישורנו, ואפילו לא נקבע
14 מועד להוכחות למרות הקשיים הבולטים בהתנהלות ו/או בתקשורת בין הצדדים
15 (ראו סעיפים 6 ו-9 להחלטה קמא, ואתייחס לכך גם להלן).

16 טענת המשיבה כי בקשת רשות הערעור הוגשה טרם מיצוי ההליכים עליהם אף עמד ג.
17 בית משפט קמא בהחלטה קמא (ראו פירוט הטענה בסעיף 22(ב) לעיל) – שוכנעתי כי
18 דין הטענה להידחות.

19 לא ברור לי מדוע המשיבה סבורה כי המלצת בית המשפט בהחלטה קמא על מפגש
20 בין המומחים והאפוטרופא לדין במטרה למצוא פתרון לסוגיית זמני השהות שוללת
21 את זכותו של המבקש להגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה קמא. במיוחד כשבית
22 המשפט קמא סייג המלצתו זאת בציינו כי :

23 **"...הגם שביהמ"ש לא מוצא לנכון לכפות על מומחים שלא**
24 **כולם מונו על ידו, לשוחח זה עם זה".**

25 כן לא ברור מדוע סבורה המשיבה, כי האפשרות שנתן בית המשפט למי מהצדדים
26 לבקש את קביעת התיק להוכחות מונעת הגשת בקשת רשות ערעור על ההחלטה
27 קמא.

28 בנקודה זאת אוסיף ואציין כי בנסיבות המקרה דנן ראוי היה שבית משפט קמא
29 יקבע התיק להוכחות ביוזמתו בתאריך קרוב, בהתאם ליומנו, ולא ישאיר זאת

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

1 בידי הצדדים. ירצו יבקשו קביעת מועד הוכחות, לא ירצו לא יבקשו (ראו סעיף 9
2 להחלטה קמא).

3 אמנם ציין השופט קמא בסעיף 6 להחלטה קמא בהסכמה את דברי ב"כ האם, כי
4 "קביעת התיק להוכחות רק תחריף את המחלוקות, ולכן הדבר ייעשה רק כמוצא
5 אחרון, כאשר משך חיי התיק לא יאפשר עוד את המשך דיוני המעקב אחר הליכי
6 הטיפול המגוונים בהם משתתפים כל הנוגעים בדבר", **אך לא ירדתי לסוף דעתו**
7 **של השופט קמא בנקודה זאת.**

8 התובענה קמא הוגשה כבר בחודש יוני 2018, לפני כשנתיים. הצדדים לרוע הענין
9 לא מתקדמים להבנות ו/או הסכמות כלשהן בנשוא משמורת הקטינה וזמני
10 השהות. אז עד מתי יש להמתין עם קביעת התיק להוכחות, תוך שמיעה נרחבת של
11 הצדדים, חקירתם וחקירות המומחה בילר.

12 דווקא קביעת התיק להוכחות עשויה לקדם התיק לקראת פתרון מוסכם לסוגיית
13 זמני השהות (הצדדים יבינו כי קרב הקץ בבחינת "ייקוב הדין את ההר"), ולא –
14 ככריע בכך בית המשפט.

סוף דבר

15
16 32. לאור כל האמור לעיל אני מורה כדלקמן:

17 א. אני מקבל הערעור ומורה כי זמני השהות שבין האב לקטינה יורחבו כבר בשלב
18 זה, כך שיכללו לינה בבית אב בימי שישי לסירוגין, כפי שאף נקבע בהחלטה מיום
19 21.1.19, ובאותה מסגרת שעות שנקבעה בהחלטה האמורה (אלא אם כן יסכימו
20 הצדדים על מסגרת שעות אחרת, עליה יודיעו בהסכמה לבית משפט קמא,
21 למניעת מחלוקות וויכוחים בעתיד).

22 ב. ביצוע פסק דין זה יהיה החל מסוף שבוע שיחול ביום 1.5.20, בכדי לאפשר הכנת
23 הקטינה ללינה בבית האב על ידי הוריה או מי מהמומחים.

24 ג. בישיבת בית משפט קמא הקרובה (שעל פי הרשום אמורה להתקיים ביום 23.6.20,
25 ככל שלא תידחה עקב מצב החירום בו מצויה המדינה) ידון בית משפט קמא
26 בהרחבת זמני השהות שבין האב לבין הקטינה (חגים וחופשות), כהמלצתו של
27 המומחה בילר, **שגם יוזמן לדיון זה.**

28 ד. ככל שלא תושג הסכמה כוללת בסוגיית זמני השהות בין הצדדים בישיבה הקרובה
29 בבית משפט קמא, יקבע בית משפט קמא את התיק להוכחות במועד קרוב על פי
30 יומנו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 20-03-22320 פלוני נ' פלונית

ה. המשיבה תישא בהוצאות המבקש בבקשה זאת בשיעור של 3000 ₪, שישולמו תוך
30 ימים מהיום, אחרת יישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום מתן פסק הדין
ועד התשלום המלא בפועל.

33. ערבון שהפקיד המבקש יוחזר לו באמצעות בא כוחו.

המזכירות תעביר פסק דין זה לצדדים.

פסק דין זה מותר לפרסום תוך השמטת שמות הצדדים וכל פרט מזהה אחר.

ניתנה היום, כ' ניסן תש"פ, 14 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.

חננאל שרעבי, שופט